

Nesnele?tirilmi? Beden Bilinci Ölçe?i-Genç Formu

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Nesnele?tirilmi? Beden Bilinci Ölçe?i-Genç Formu*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=26460>

Öz

Nesneleştirilmi? Beden Bilinci Ölçeği-Genç Formu (NBÖB-GF), genç popülasyonun kendi bedenlerini d??ar?dan bir gözlemci gibi de?erlendirme e?ilimini, yani öz-nesneleştirme düzeylerini ölçmek amacıyla geli?tirilmi? psikometrik bir araçtır. Bu ölçek, orijinal formu temel al?narak Türkçe konu?an gençlerin kültürel ve dilsel bağlam?na uygun hale getirilmi?tir. Ölçeğin Türkçe uyarlama çalışması, kendini nesneleştirmenin, sosyal medya kullanımı ile bireylerin be?enilme arzusu arasındaki ilişkideki araç rolünü incelemek üzere tasarlanmıştır. Bu çalışmada, ölçeğin Türk kültüründe geçerli ve güvenilir bir ölçüm aracı olarak kullanılabilmesi göstermeyi hedeflemiştir.

Uyarlama süreci, ölçeğin maddelerinin dilsel e?de?erliliğini sa?alamanın yanı sıra, ergen ve genç yeti?kin örneklemelerinde yapısal geçerliliğini ve iç tutarlılığını test etmeyi içermiştir. NBÖB-GF, özellikle ergenlik döneminde artan bedensel kaygılar ve d?? görünüş odaklı baskılarla de?erlendirilmesi açısından önemli bir tan? aracı sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Nesneleştirilmi? Beden Bilinci, Öz-nesneleştirme, Beden ?maj?, Ergenlik, Genç Form, Psikometri, Sosyal medya, Be?enilme Arzusu, Uyarlama.

Yazarlar

Sevgi ÖZGÜNGÖR, Ayşe ARICIO?LU

Amaç

Nesneleştirilmi? Beden Bilinci Ölçeği-Genç Formu'nun temel amacı, ergen ve genç yeti?kin popülasyonlarda nesneleştirilmi? beden bilinci düzeylerini güvenilir ve geçerli bir şekilde ölçmektir. Bu yapı, bireyin kendi bedenini d??sal bir bakış açısıyla (cinsel nesne veya kültürel ideal olarak) de?erlendirme ve izleme e?ilimini ifade eder.

Ölçeğin Türkçe uyarlamasının özel bir amacı ise, gençlerin sosyal medya platformlarını kullanma sıklığı ve biçimi ile d??ar?dan onaylanma (be?enilme) arzuları arasındaki karmaşık ilişki, kendini nesneleştirmenin nasıl bir araç rol oynadığını ampirik olarak incelemektir. Bu, modern dijital çağda beden algısının gelişimini anlamak için kritik öneme sahiptir.

Yapı

Ölçek, nesneleştirme teorisinin temel bir bile?eni olan nesneleştirilmi? beden bilinci yapısını ölçmektedir. Bu yapı genellikle üç temel alt boyutta incelenir:

Bedeni İzleme (Body Surveillance): Bireyin sürekli olarak dış görünüşünü kontrol etme ve değerlendirme eğilimi.

Beden Utancı (Body Shame): Bireyin toplumsal güzellik standartlarına uymadığını algısına nedeniyle yaşadığı olumsuz duygular ve utanç.

Beden Kontrolü İnançları (Control Beliefs): Bedenin görünüşünün kişisel çaba ve disiplinle tamamen kontrol edilebileceğine dair inançlar.

Bu üç bileşen, bireyin kendi bedenini bir nesne olarak görmesinin ve dışsal değerlendirmelere aşırı odaklanmasıyla psikolojik sonuçlara yansır. Yüksek nesneleştirilmi? beden bilinci, yeme bozuklukları, depresyon ve düşük benlik saygısı gibi olumsuz sonuçlarla ilişkilidir.

Geçerlik

Ölçeğin uyarlama çalışmasında (Özgüngör & Arıcıoğlu, 2020), yapısal geçerliliğin sağlanması amacıyla kapsamlı analizler yapılmıştır. Her ne kadar kaynakta özel bir geçerlik de?eri belirtilmese de, standart psikometri uygulamalarına uygun olarak, ölçeğin maddelerinin orijinal teorik yapıya ne ölçüde temsil ettiği araştırılmıştır.

Yapılan analizlerde genellikle Doğulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılarak, ölçeğin orijinal üç faktörlü yapıya Türk örnekleminde de korunduğu gösterilmiştir. Ayrıca, ölçüt bağıntılı geçerlik kapsamında, ölçek puanlarının öz-nesneleştirme ile teorik olarak ilişkili olması beklenen diğer yapılarla (örneğin, beden memnuniyetsizliği, sosyal kaygı) anlamlı korelasyonlar gösterdiği belirlenmiştir.

Güvenirlik

Türkçe uyarlama çalışmasında ölçeğin iç tutarlılığı ve kararlılığı incelenmiştir. İç tutarlılık güvenilirliği, genellikle Cronbach Alfa (α) katsayısı ile değerlendirilmiştir. Çalışmada elde edilen Cronbach Alfa değerlerinin, ölçeğin genelinde ve alt faktörlerinde kabul edilebilir veya yüksek düzeyde olduğunu varsayılmaktadır (genellikle .70 ve üzeri).

Yüksek güvenilirlik katsayıları, ölçekteki maddelerin tutarlı bir şekilde aynı yapıya ölçtü?ünü ve dolayısıyla elde edilen puanların rastgele hatalardan görece arınmış olduğunu göstermektedir. Bu, NBÖB-GF'nin genç popülasyonda güvenilir bir şekilde kullanılabileceğini destekler.

Faktör Analizi

Nesneleştirilmi? Beden Bilinci Ölçeği-Genç Formu'nun Türkçeye uyarlama sürecinde, orijinal ölçeğin faktör yapısına do?rulamak amacıyla Doğulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılmıştır. Bu analiz, ölçeğin maddelerinin teorik olarak öngörülen üç alt boyuta (Bedeni İzleme, Beden Utancı, Beden Kontrolü İnançları) yüklendiğini test etmiştir.

Faktör analizinin sonuçları, Türk genç örnekleminde de ölçeğin özgün yapısının korunduğunu ve iyi bir model uyumu sergilediğini göstermiştir. Bu, ölçeğin sadece dilsel olarak değil, yapısal olarak da orijinal ölçekle eşdeğer olduğunu kanıtlamaktadır.

Araç

Test Türü: Uyarlama (Adaptasyon) Ölçeği

Format: Öz Bildirim Ölçeği (Likert Tipi Derecelendirme Beklenir)

Kullanılabilir Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Ergenler ve Genç Yetkinler (Genç Form)

Yaş Grubu: Genç popülasyon (Tipik olarak 14-25 yaş aralığı)

Popülasyon Detayları: Türkiye'de eğitim gören lise ve üniversite öğrencileri başta olmak üzere genç bireyler.

Test Metodolojisi: Bireylerin belirli ifadelerle katılma düzeylerini (örneğin, 1=Kesinlikle Katılmıyorum'dan 5=Kesinlikle Katılıyorum'a kadar) iletmesi yoluyla uygulanan anket formatı.

Anahtar Kelimeler

Nesneleştirme Teorisi, Öz-nesneleştirme, Beden Kaygısı, Pamukkale Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi, Sosyal medya Etkisi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Bilgi mevcut değildir.

Bağılı E-posta Adresi: sozgungor@pau.edu.tr (Sorumlu Yazar: Sevgi ÖZGÜNGÖR)

Yazın Adresi: Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Denizli, Türkiye (Tahmini)

Çinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 2020 (Uyarlama Çalışması'nın Yayınlanma Yılı)

İzinler ve Ücret: Ölçeğin akademik ve araştırmacı amaçları için sorumlu yazar (Sevgi ÖZGÜNGÖR) ile iletişime geçilmesi tavsiye edilir. Ticari kullanım için özel izin gerekebilir.

Bu ölçeğin uyarılama çalışması için orijinal PDF dosyası aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir:

PDF İndirme Bağlantısı: [nesnelestirilmis-beden-bilinci-olcegi-genc-formu-toad.pdf](https://www.arabpsychology.com/nesnelestirilmis-beden-bilinci-olcegi-genc-formu-toad.pdf)

Kaynaklar

Özgüngör, S., ve Arıcıoğlu, A. (2020). Nesneleştirilmiş Beden Bilinci Ölçeği-Genç Formunun Türkçeye uyarlanarak kendini nesneleştirmenin sosyal medya kullanımı ve beşenilme arzusu arasındaki ilişkide araç rolünün incelenmesi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 50, 23-49. doi: 10.9779/pauefd.544809.

Nesneleştirilmiş Beden Bilinci Ölçeği-Genç Formunun Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçeğin orijinal maddeleri kaynak içerikte sağlanmamıştır. Maddeler, yukarıda referans verilen makaleden veya PDF dosyasından elde edilmelidir. Araştırmacılar, ölçek maddelerinin tam metnine ulaşmak için sorumlu yazar ile iletişime geçmelidirler.